

BARCELONA

Honorable Senyor:

Accedint al prece que varen fer-nos
en nom de la Germanor d'Orfeons de
Catalunya, el Concell Directiu en se-
ssio del 7 corrent, ha acordat rehabili-
tar al Sr Carbonell en son carrec
de Director del Orfeo de Sants.

Lo que tinc molt gust en co-
municar-li pera son coneixement
i demes efectes.

Barcelona 8 d'Octubre de 1919

F. A. del C. D.

El Secretari

Narcís Jordi

El President actat

Ramon Navarro

Sr President de Germanor d'Orfeons
de Catalunya.

Aquesta Comissió Permanent de
Germanors dels Orfeons de Catalunya
oportunament
arrabentada de la atenta comunica-
-ció que tingueren a be enviar al
Sen president de l'Inte. d'Inte. Millel
comunicant-li haver afortunada-
-ment deixat solucionat el lamen-
table conflicte que tenia paratlel-
les les tres pres, sepa vostra meritisima
entitat, seguint els desitjos i les in-
dicacions que amb el major desia-
-ter i ^{portat} ~~amb~~ pel mes viu amor
a l'obra dels orfeons havia indicat
aquesta Comissió, té l'honor d'
expressar-vos la satisfacció que sent

per haver pogut arribar, gràcies a
la vostra atenció de miés i esperit
de sacrifici en be de l'obra per a
a ditat honorable ben, coratgement l'atla
tes en mon, i remercias vos totes
~~les~~ consideracions i estima que ben
demostrat teniu ^{envers} ~~per~~ aquesta comunitat
de germanos.

Confiant que la solució donada
al conflicte ha d'esser per tots
un una estimul per a treballar
amb més angori amb més d'alt
~~com dia~~ ^{per mai} per aquesta obra magna
del Renaixement Choral Català
i desitjant sia ella un motiu més
de creixement i florir per la vos-
tra meritisima entitat ^{valeu} ~~afegitem~~
^{en} aquesta ocasió ~~reforça~~ reforçar el
vostre esperit de cordialitat i operis.

nos novament pel bé de Catalunya
i' all ten a la vostra disposició

La vostra companyia

LA CRISI DE L'«ORFEÓ DE SANS»

SANS, la simpàtica barriada barcelonina, sempre tan interessada en les coses catalanes, està en imminent perill de veure desaparèixer una de les seves més preades institucions. Ens referim a l'«Orfeó de Sans», encarnació suprema dels nostres ideals, l'agrupació que ha deixat flaire de llores arreu on ha passejat la seva gloriosa senyera, conquerint l'admiració dels amants de les coses nostrades.

L'«Orfeó de Sans» està greument ferit, occit precisament per aquells als quals fou encomanada la seva custòdia. Persones que fins fa poc havien palesat la veneració que li guardaven, han anat inconscientment — ho volem creure així — abandonant llur missió sagrada en mans d'un senyor ensuperbit, qui ha teixit pacientment el filat d'aranya, obrant adés rastrement, adés autoritàriament, segons les circumstàncies, però sempre en vista als seus interessos particulars, disfressant-se amb la capa d'amor a la institució, i fent-se l'indispensable, agabellant els deures de tots per tal de tenir en ses mans els fils que mouen les figures, treballant curosament per arribar a satisfer sos anhels, que perilla que sien la mort de l'entitat. Amb manifest maquiavelisme ha assumit les funcions de president, de caixer i de secretari; ha acaparat les tasques dels vocals; s'ha ensenyorit de les seccions, ha escollit els socis que devien formar el Consell Directiu hi ha eliminat aquells que no ha trobat ben disposats a secundar-lo mansament, s'ha nomenat del Consell Directiu quan li ha convingut, seguint però cobrant un salari i proposant augmentar-lo quan li ha plagut.

Convençut que la seva omnipotència no podia ésser ignorada, començà l'obra fraticida de destruir l'orfeó, poc a poc, estudiadament i

d'una manera tan solapada que ella sola dóna mostra de la seva manca de consciència.

Còm ho féu? Sabut és que la tasca de cantaire és molt feixuga; per voluntat que es tingui sobrevé el cansament si no és estimulada, i el millor estímul és fer excursions artístiques. L'orfeonista sent fretura d'escampar per tota la terra els seus cants, que per això estudia. Pensant-ho així aquell senyor, anava inventant projectes que eren acollits amb entusiasme pels coristes, i quan els havia posat la mel als llavis deixava anar unes paraules fatídiques: l'excursió no podia efectuar-se! S'havia desistit d'anar a Reus, a Lleida, a Tarragona... Així i tot els cantaires anaven fent, sense que minvés llur entusiasme. Calia burxar més endins per a dur el descoratjament a aquella massa. S'inicià una anada a Mallorca, es formalitzà i es començaren a recollir cabals cada setmana. Aquesta vegada sí que era segur! Però vinguda l'ocasió de sembrar el descontent, es tornaren els diners i no es parlà més de la cosa. Els cantaires, tossuts, seguien cantant. Calia provar un altre ressort. Una nit s'apersonà ell mateix a la sala d'assaigs, i després d'elogiar hipòcritament la tasca de l'orfeó, anuncià una propera excursió a Montserrat, «corrent les despeses a càrrec de l'entitat, com a demostració de l'agraïment que la societat sentia pels cantaires». Sovint es renovava la prometença. Aprofitant l'avinentesa de donar l'«Orfeó de Sans» uns concerts públics, assabentà la gent que si l'empresa feia un donatiu en metàl·lic, com era d'esperar, aniria íntegre a engrossir els cabals destinats a l'anada a Montserrat, que «tenia tancats en una guardiola de la qual sols ell tenia la clau». Més tard, discursellant de bell nou, ja formalitzà la prometença: «Per la prima-

vera anirem a Montserrat.» Tothom s'anava preparant i ja s'esbossà el programa, que corria de boca en boca: «Tal i tal dia, a tal i tal hora, això i això. Ara sí!»

Nova aparició sobtada, discurs acostumat..., desistiment també acostumat... i la guardiola trencada! «Costaria un capital i l'entitat no estava en disposició de fer un sacrifici tan gran.» Al cap i a la fi, què representava l'orfeó per l'entitat? Res! Hi havia altres quefers que mereixien més l'atenció que l'orfeó.

Aquesta vegada sí que els ànims decaigueren. El descontent començà a planar per damunt de la massa coral i el defalliment s'evidencià. Es notaren irregularitats en els assaigs, i es procurà fer creure als socis que era culpa del director, que no serveix...

Es donaren de baixa alguns cantaires antics, precisament els més ben relacionats en les altes esferes.

Darrera aparició del senyor de sempre, aquest cop de resultats fulminants; parlament concís i tallant i greu transgressió del reglament: «el Consell Directiu es desentenien per complet de la massa coral; en el successiu de tot era responsable el director».

Des d'aleshores per totes les sales s'oïen converses pessimistes, crítiques descoratjadores. I el causant de tot, que se n'adonava, es passejava olímpic, no desdibuixant-se dels seus llavis aquella rialla burleta que el caracteritza.

Un cantaire, en un moment de mal humor, digué quelcom d'imprudent, i fou expulsat de la societat. Reconeixent la falta comesa i just el càstig, aqueix cantaire visità el director i li pregà que intercedís prop del Consell Directiu perquè se'l perdonés, oferint donar quantes satisfaccions li fossin exigides. El director, noblement, complagué el seu subordinat, visitant el Consell Directiu, i sabeu quin resultat donà una tan lògica gestió? Esgarrifeu-vos! El director fou titllat de revolucionari, d'alterador de l'ordre, de cap de motí...!

Quina satisfacció no degué sentir aquell que de tant temps venia preparant el conflicte! Per fi el seu maquiavelisme començava a fruitar! El director havia caigut a la ratera...!

Davant de la negativa en admetre l'expulsat i la torçada interpretació donada a la natural gestió del director, els cantaires s'agruparen al seu voltant i es prepararen a no permetre la barrabassada que es començava a preveure.

No era aquest l'efecte cercat amb tantes manobres?

Però mentre això succeïa uns quants socis protectors vetllaven, i besllumant la possibilitat que es consumés el propòsit tant de temps perseguit, s'afanyaren a recollir firmes per a sol·licitar un Consell General.

Passem per alt, perquè ens avergonyeixen, els insults que per part dels individus del Consell Directiu hagueren de tolerar aquests socis, entre els quals figuren elements que amb veritable abnegació i desinterès han format part del Consell Directiu abans d'ara i la gestió dels quals resultà estèril gràcies a certs elements interessats. Considerant que exercien un dret, fitaren la vista al bon nom de l'«Orfeó de Sans», i no oblidant que sempre es perillós dur a una assemblea assumptes personals, majorment en aquest cas, que s'havien de fer públiques coses que enrogirien a qualsevol que tingui una sensibilitat normal, i assabentats que el Consell Directiu havia fet una crida parcial de socis escollits per a notificar-los l'afer, sol·licitaren una entrevista amb el president, convençuts que d'aquesta manera podria arranjar-se tot satisfactòriament. Corresponent el president a la demanda, es presentà una comissió al seu estatge particular una hora abans de la fixada per a la reunió convocada. Després de felicitar-se el president què hi hagués tan gran nombre de firmants de la sol·licitud, «la qual cosa era demostració palesa de l'amor que per l'entitat senten», foren exposats els desitjos dels visitants, que consistien en que el Consell Directiu, donant una prova de bon seny i evitant una lluita dolorosa, presentés la dimissió; manifestant el president que per ell no hi hauria cap inconvenient a fer-ho així, que no necessita que dos cents socis posin en tela de judici la seva gestió, sinó que amb deu n'hi ha prou. Després li significaren la conveniència que els visitants assistissin a la reunió que s'anava a celebrar, per considerar que d'aquesta manera es facilitaria naturalment la comprensió als reunits i es trobaria una probable solució, cosa més planera d'assolir que no pas en un Consell General. La proposició fou denegada pel president.

Havia promès presentar la dimissió, sí, però en entrar de bell nou a la sala de reunions i respirar l'atmosfera viciada de la qual està saturada fa un temps, no sols oblidà la promesa, sinó que, després d'explicar a la seva manera el pro-

cés del conflicte, es feu saber als reunits que s'havia intentat una conciliació, i que els dissidents, malgrat haver promès llur assistència, no havien comparegut. Pot demanar-se més mala fe?

La sol·licitud fou presentada, i es feren moltes maniobres per tal de no donar-li compliment. Foren endebades. No poguent negar-s'hi, el Consell Directiu canvià el camí de les coses: convocà un Consell General sense esmentar per a res la sol·licitud rebuda i fent un ordre del dia arbitrari.

L'assumpte a resoldre era prou greu i delicat per a fer-ho lleugerament, i així fou llarga i laboriosa la discussió. Quan encara estaven esperant torn per a parlar uns quants socis, fou presentada una proposició donant un vot de confiança al Consell Directiu, suspenent aleshores la discussió per a continuar-la quinze dies després. Quinze dies! Bona prova de l'interès que aquells senyors senten per l'«Orfeo de Sans»!

Aquests quinze dies foren aprofitats pels consellers per a fer visites a determinats socis i explicar a llur manera la qüestió, afirmant que cap censura se'ls havia pogut dirigir i preguntant als visitats que no manquessin a la pròxima reunió, que s'acabaria pocs moments després de començada, car només devia votar-se la proposició presentada.

I sorprenent a tothom, aparegué una nova convocatòria, amb diferent ordre del dia, malintencionada maniobra feta amb el deliberat propòsit d'evitar que parlessin aquells que ho tenien demanat.

Com que aquests volgueren fer prevaldre llur dret i el Consell Directiu ja ho havia combinat tot per a no deixar parlar, car sabia que s'havien de dir coses gruixudes, es valgué d'una colla d'addictes perquè amb els seus crits no poguessin fer-ho. L'escàndol fou tan gran que el delegat governatiu es veié obligat a suspendre l'acte.

Com si tot el relatat fins aquí no fos prou, de seguit el Consell Directiu expulsà una vintena de socis, amb l'aggravant que en la lletra d'expulsió no es fa constar el motiu d'una tan extrema mesura, per la senzilla raó que no n'existeix cap, de motiu. Si precisament alguns dels que han rebut tan excepcional mesura són dels que més passos havien fet per tal que no arribés a surar a la superfície el malestar i pogués arranjar-se bonament quan era hora de fer-ho! Això pot demos-

trar-se quan es vulgui; cosa que no podria fer el Consell Directiu, a ben segur, si tracta de justificar el per què de tan injustes expulsions.

Alguns dels castigats, per tal de poder enterar-se d'en què fonamentava el Consell Directiu la seva eliminació feren acte de presència a l'estatge social i foren rebuts d'una manera tan descortesa i desconsiderada que originà una escandera majúscula, a l'extrem que hagué d'intervenir-hi la policia i davant del delegat del districte hagué de confessar el president que aquells socis no havien promogut el més lleu desordre ni s'havien apartat del reglament.

A què era deguda, doncs, la seva expulsió?

Nosaltres creiem endevinar-ho: es tracta d'individus que no sempre han estat dòcils a les intemperàncies d'aquell senyor que ha encaminat l'Orfeo a on és ara, engreït pel cor d'alabances que tot hora està acostumat a sentir al seu redós, fins a l'extrem d'haver-li dedicat un homenatge i cantar un poeta de la casa, en plena festa i en les pàgines del butlletí, les excel·lències d'un cacic que tan bé caciqueja.

I a tot això l'orfeo no actua ni assaja i la sala de solfeig està tancada, malgrat del qual la societat funciona, al teatre s'hi fa comèdia, al cafè s'hi juga la manilla i el passo, etcètera, encara que negui el reglament l'existència de la societat si no hi ha orfeo.

Aquesta situació és insostenible. Nosaltres som uns sincers devots de l'«Orfeo de Sans» i ens dol veure'l rodolar per un pendent fatal que condueix a una mort segura; encara que el desenllaç no fos tan greu, podria ocasionar un nou descrèdit per a l'entitat, que masses crisis ha hagut de sofrir per culpa sempre dels mateixos elements; aquests elements es fan creditors a una amputació, car del contrari la mateixa Germanor d'Orfeons donarà per incurable el mal i el relegarà a l'oblit perpetu, i això no ha de voler-ho ningú que estimi les nostres coses, que prou costa de conservar-les una vegada s'han creat.

Ara bé: nosaltres ens delim per fer saber a tots els nostres consocis les anormalitats comeses, tant morals com materials, que de tot hi ha a la vinya del Senyor, i que tot s'hauria dit si el president no hagués comès la injustícia de voler obligar a ratificar o no la confiança al Consell Directiu sense abans parlar de la seva gestió. No volem explicar-ho en aquesta fulla per dues raons: primera i principal perquè creiem que la bugada l'hem de passar a casa, nosaltres sols,

i segonament perquè son en tan gran nombre que hi hauríem d'esmerçar massa espai.

Si nosaltres haguéssim vist més bon intent en el Consell Directiu li hauríem demanat les adreces dels socis i els hauríem visitat per tal d'exposar-los el memorial de greuges; com que en això no cal pensar-hi, preguem a quants socis estimin de debò l'«Orfeó de Sans» que es posin en relació amb qualsevol dels firmants d'aquesta fulla i es podran fer càrrec de la tragèdia a la qual ha estat duta la nostra institució.

Nosaltres demanem al Consell Directiu que restableixi els drets als socis que ha expulsat tan arbitràriament i que de seguida convoqui un Consell General en el qual pugui ésser llegit el dit memorial de greuges i desemmascarats els culpables d'haver dut tant a mal borràs el nostre mai prou estimat orfeó, segurs de trobar remei al mal.

Després d'això serà hora, si així vol fer-ho, de consultar l'opinió dels socis respecte a si següeix atorgant-li la confiança, que d'aquesta manera la seva victòria, si victòria obté, serà guanyada amb tota noblesa i no per vies sospitoses.

Si no ho fa així...

Consti que cap de nosaltres ha fet el propòsit de callar eternament: tal com hem publicat aquesta fulla en podem publicar d'altres. Per la vida i la salut de l'«Orfeó de Sans» estem disposats a fer tot el que calgui, per sensible i costós que sia.

El Consell Directiu té la paraula.

Barcelona, 2 de desembre de 1925.

Pere Casanova, ex-comptador. — *Antoni Baldebey*, ex-vocal. — *Miquel Turmu*, ex-vocal. — *Joan Mestres*. — *Antoni Bandellós*. — *Miquel Guixà*.

**Aquesta fulla ha passat
per la previa censura**

EL DIRECTOR DE L'ORFEÓ DE SANS

a la opinió, en defensa propia - - - - -

De dos mesos ençà, des del dia 11 de Setembre passat, el meu bon nom artístic, la meua dignitat professional i fins la personal i tot, estan fortament compromesos per l'atropellament tan incal·lificable com injustificat de que soc víctima.

He callat, corresponent al desitj de nombrosos socs de l'Orfeó de Sans, que m'oferiren espontaniament gestionar prop del senyor President de l'esmentat Orfeó la manera més digna i honorable per a tots d'esborrar l'atropellament amb mi, comès, avans que la gravetat d'aquest assumpte transcendís a l'opinió pública. Mes com siga que les versions que d'aquest fet circulen son cada dia més allunyades de la veritat, les insidies més vexatòries per a mi; con siga que'l meu silenci podria fins i tot interpretar-se com indicatiu de culpabilitat, crec es avui deure meu ineludible parlar, per a assabentar a l'opinió de la veritat dels fets.

Totes les persones que en defensa del dret i la justícia han intervingut en aquesta qüestió i molt especialment els qui, essent amics particulars del senyor President de l'Orfeó de Sans no han dubtat en significar-li noblement la seva disconformitat davant de l'injustícia comesa i el seu desitj de que fos esmenada, rebin les fervents mercès que'l meu cor adolorit els hi endreça. Crec també necessari, abans de relatar la implacable persecució de que soc víctima, recordar breument

La meua actuació a l'Orfeó de Sans,

i ho faré, no per esperit de vanagloria, que això repugna a la meua modestia i senzillesa; sinó per a demostrar la falsetat de l'acusació de desamor a l'Orfeó i d'incompliment del meu deure que han llançat damunt meu com un estigma. Jo l'he estimat i l'estimo l'Orfeó de Sans com sang de la meua sang, que no en va li he donat les meues energies fins a posar en perill la meua salut, fins gaire be a l'agotament. Jo l'estimo i l'estimaré l'Orfeó de Sans com s'estima tot el que'ns costa sofriment i treballs, com s'estimen els fills. I qui digui el contrari, ment innoble i descaradament. I el meu amor a l'Orfeó, l'he demostrat treballant-hi sense mesura, sense regateig, sense que ni per un moment passés pel meu cervell l'idea que la remuneració material que pel meu treball se'm donava, era absolutament insignificant, sense pensar que'l temps i les energies que a l'Orfeó esmersaba em podien produir infinidament més, sense pensar en les necessitats de la vida que ben sovint m'estrenyien dolorosament, i sense sospitar, sobretot, que tant amor, tant sacrifici, es vegessin un dia coronats pel amarg calvari que implacablement em fan sofrir.

En fer-me càrrec de la direcció artística de l'Orfeó de Sans, a començaments de l'any 1915, no vaig pas trobar-lo en les condicions de justesa i cohesió que'l feien tan remarcable quan, sota la direcció del mestre Mateu, donà en el teatre Espanya un concert amb motiu de la benedicció de sa bella i gloriosa Senyera. Diverses causes, la primera de les quals deguda a l'allunyament de l'esmentat mestre, havien originat un molt accentuat decaïment.

Vaig emprendre amb ardor la tasca de restauració, molt ajudat per la pràctica que de la direcció de masses corals portava feta, guiat per la meua predilecció per aquesta que jo considero una de les manifestacions musicals més enlairades. Vaig trobar en la majoria dels cantaires una bona voluntat i entusiasme que m'esperonaren encara més i que originaren aquella íntima fusió espiritual entre mestre i deixebles, aquella compenetració tan absolutament necessaria en tota agrupació artística. La confiança mútua s'establí ben prompte, més del que jo'm pensava; i de l'afecte que jo havia pogut fer neixer en ells amb el meu treball, en fou prova l'obsequi que espontaniament em feren el dia del meu sant, als dos mesos de la meua actuació, com també a l'any següent. No cal dir que jo, en veure que'l meu interès per l'Orfeó era comprès i reconegut, vaig sentir-me més i més encoratjat a seguir treballant amb tota intensitat per a portar-lo avant sempre.

Vaig posar el més gran interès, i d'això en donen fe els programes, en donar el major relleu possible als concerts dedicats als senyors socs protectors, estrenant totes les obres que podia, fent jo mateix, a casa, les partícels de tantes obres com m'era possible, encare que'm fos precis treballar de nit, a fi de mantenir viu l'interès dels orfeonistes, i preparant-les tant bé com sabia i les circumstàncies permetien, a fi d'estimular la creixença de l'element protector de la entitat, d'aquell element que havia de portar-lo a l'estat d'esplendor material en que avui feliçment es troba.

Se'm va insinuar la conveniència, per al més gran bé de l'Orfeó, d'alçar el meu domicili de Barcelona i d'instalar-me a Sans; i amb tot i veure jo clarament que l'allunyar-me del meu centre de treball anava a ocasionar-me una minva en els meus ingressos i per tant un perjudici material considerable, no vaig dubtar en imposar-me aquest nou sacrifici; era pel meu estimat Orfeó, i davant del meu amor tot interès material passava a últim terme.

Durant la meua actuació, he aprofitat totes les ocasions, les he cercades amb afany, per a donar lluïment i gloria a l'Orfeó; i em cap el goig de dir que els actes realitzats han estat observats amb la mes gran simpatia per tota la barriada i han cridat l'atenció fora d'ella. En efecte, l'Orfeó, qual radi d'acció (descomptant alguna excursió al Prat, a Cornellà i a Sant Boi), s'havia limitat a la seva barriada, era fervent desitj meu empenygués la volada vers més amples horitzons, volia que's conquerris un lloc en aquest esplendorós torneig d'orfeons que tant enlairen nostra Catalunya; volia, en fi, que's trenqués d'una vegada aquella timidesa que com cercle de ferro ens tenia empresonats dintre casa.

A n'aquest intent vaig orientar el meu treball, intensificant la tasca d'ensenyament als cantaires, e nombre del quals era ja doble de quan vaig posar-me a son cap, i a n'aquest fi vaig anar paulatinament emprendre l'estudi i execució en concerts de protectors d'obres cada vegada mes difícils; aixis ens fou possible, amb els nostres medis limitats, arribar a la execució del Credo de la Misa del Papa Marcel de Palestrina, la qual, al donar-se en un Concert al Círcol de Sans, procurà a l'Orfeó una de les ovacions més xardoroses i espontànies que mai havia sentit i refermà el seu crèdit artístic a tota la barriada, trencant definitivament i per sempre l'indiferència o fredor amb que per molts era encara vista la tasca cultural i artística que de tant temps venia realitzant l'Orfeó. Des d'aquest concert varen creixer de manera extraordinària els simpaties i adhesions a l'Orfeó de Sans.

Aprofitant l'entusiasme amb que per els cantaires eren observades totes aquestes circumstancies favorables, vareig creure arribat el moment d'envestir la magna empresa somniada de presentar l'Orfeó al gros públic i a la crítica de Barcelona per tal d'obtenir-ne la consagració desitjada. A n'aquest objecte l'Orfeó contragué el compromís, per iniciativa totalment meua, de donar una serie de concerts al teatre *Eldorado*, i aixis se feu. No se m'amagà la grossa responsabilitat que'l compromís feia pesar damunt meu i per a sortir-ne triomfant vareig multiplicar la meua activitat, intensificant i exclusivitzant tot esforç i treball a l'Orfeó fins a l'estrem de deixar les meves ocupacions personals; tots els sacrificis em semblaven poc quan els esmersaba per a'l bon nom i la gloria de l'Orfeó.

L'èxit vingué a coronar els nostres esforços; les ressenyes que'ls diaris barcelonins feren d'aquests concerts no pogueren esser més afalagadores i encoratjadores, i amb elles es logrà el meu propòsit que l'Orfeó de Sans triomfés artísticament i fos reconegut notablement digne de figurar en l'obra ascensional dels Orfeons de nostra terra.

Guiat sempre pel meu amor a l'Orfeó i pel desitj de procurar-li noves ocasions d'èxit i gloria, vareig obtenir de la Empresa del Gran Teatre del Liceu el poguer co-operar en la execució de la magna obra de Wagner, «*Parcival*»; el relleu que aquesta gesta donà a l'Orfeó es ben recent i no s'es esborrat encara el record de les crítiques elogioses que en feren els diaris, com no s'es esborrada tampoc la immensa satisfacció que procurà a l'Orfeó i a tots els socis, de lo qual n'és ben palesa mostra la ressenya que'n feu en el *Butlletí* del mes de Juny l'estimat i competent consoci senyor Masclans, com se pot veure pels paràgrafs que a continuació transcribim:

«L'Orfeó va ésser cridat a col·laborar-hi, cantant els chors interns del primer i tercer actes. No hi ha que dir que l'oferta fou acceptada amb joia unànimement; no pas perquè els orfeonistes creguessin que el seu concurs hi feia falta, sino perquè en l'ordre artístic era impossible que l'Orfeó defugís l'honor que se li feia amb aital requeriment. I allí anaren els nostres cantaires, commoguts, és ben cert, per la transcendència de l'acte, mes decidits a complir devotament son comès, confortats amb l'idea noble que la «Consagració del Graal» podia dur a la nostra estimada entitat, en el món del Cant, sa pròpia i definitiva consagració.

«L'esperança s'acomplí i el triomf fou esclatant. L'èxit obtingut valgué al mestre Carbonell i a tots els demés elements que a ses ordres i al costat d'ell lluitaren, xardorosos aplaudiments i entusiastes felicitacions.

«Mes no's tracta de fer aquí l'elogi de l'Orfeó ni de retreure l'esforç de gegant, meritori per molts conceptes, que hagué d'esmersar-hi per a respondre com era degut al compromís adquirit, doncs nostre objecte es dirigeix ara, principalment, a aprofitar l'avinentesa d'aquesta solemnitat, per a fer ressaltar des de la tribuna del *Butlletí*, davant els socis choristes i els que no ho son, la significació cultural i artística del fet que relatem, amb el bon desitj de mantenir l'estímul iniciat per a aplicar-lo als actes consemblants que puguin oferir-se en l'esdevenir.

«El dia 4 d'Abril de 1920 figurarà com una dada memorable en l'història de l'Orfeó de Sans.»

Convençut que d'aquesta data gloriosa convenia que'n quedés un record ben viu a casa nostra, i creient-ho aixis mateix la Junta Directiu, vareig organitzar un concert per a'l dia 20 de Juny propassat, en el qual, amb la col·laboració de grossa orquestra, es donà en nostre estatge audició de la grandiosa escena de la Consagració del Graal de «*Parcival*», ademés de la Quinta Simfonia de Beethoven, overtura «*Der Freischütz*» de Weber i un hermós recital de cançons per la gentil cantatriu, senyoreta Fornells.

L'èxit que aquest concert meresqué dels nostres socis fou esclatant, i son també extrets els paràgrafs següents de la ressenya que d'aquesta festa memorable fa en el *Butlletí* de l'Orfeó (mes de Agost) el mateix senyor Masclans, a qui dono grans mercès per les elogioses paraules que a la meua humil persona endreça, molt superiors als meus mereixements:

«Aquets efectes els assolí l'Orfeó en el Concert que estem ressenyant. Artistes, aficionats i neòfits n'eixirem ben complaguts i amb el convenciment de que s'havia arribat, per part de tots, fins allà on es podia arribar.

«Nosaltres, particularment, adrecem a l'Orfeó i als organitzadors del Concert una doble felicitació, per no haver-se limitat aquesta vegada a fer «tasca purament artística», ja que l'acte present ha resultat, al propi temps, altament moralitzant.

«Ens plau ara felicitar al mestre En Llorenç Carbonell per la manera airosa com se sortí de la difícil tasca que tingué a son càrrec en la direcció general del Concert. Coneixiem i apreciavem en el senyor Carbonell ses envejables condicions de músic i de concertador de grans masses corals, mes ignoravem que posseís l'entusiasme, el poder sugestiu i el domini propi que es necessiten per a salvar dignament situacions tan compromeses com les que resulten d'una empresa semblant.

«El mestre Carbonell se'ns revelà com discretíssim director, conduint els chors i l'orquestra amb brillantesa i precisió, excedint-se, amb sa labor, especialment en la *Consagració del Graal*, al que ens era lícit demanar.

«Confessem que els que sabíem l'existència dels perills que corrien l'Orfeó i el seu mestre la nit del Concert, tremolàvem per l'èxit de la festa, i que ens sentirem alleujats d'un pès molt gros quan ressonaren amb estrèpit els darrers aplaudiments.»

Altre èxit també per a l'Orfeó, fou la celebració del *Concurs de Musica Catalana* el dia de la festa major, 24 d'Agost prop-passat, en la preparació del qual no hi vaig planyer cap treball per a que resultés digne del nom de l'Orfeó.

La concurrència, que fou nombrosa i distingida, quedà verament entusiasmada del resultat d'aital festa, (primera que celebrava l'entitat), com ho proven les nombroses felicitacions rebudes, entre les quals la, molt expresiva i per mi afalagadora, del senyor President.

Heus aquí la narració compendiada de les que jo estimo fites principals de la meua actuació a l'Orfeó de Sans. No he volgut entrar en el detall dels nombrosos actes realitzats sota la meua direcció, nombre d'obres de remarcable importància artística que s'han estrenat, ressenyes que dels nostres actes ha fet la premsa barcelonina, etc. Deixo també al bon criteri dels qui això llegeixin l'apreciació del treball que he realitzat i dels obstacles que he tingut de vencer per a portar l'Orfeó a l'alsaria a que tothom l'ha vist pujar; a ningú s'amagarà que sols amb un amor sincer i una fè profunda per part de tots, cantaires i mestres, hem pogut arribar on hem arribat.

Resto verament agraït als cantaires i mestres de l'Orfeó, que compenetrats del meu gran amor per ell, m'obsequiaren amb un valios i preuhat record el dia del meu sant d'enguany.

Permeteu-me ara tractar de la meua situació econòmica dintre de l'Orfeó; molt me dol tenir de descendir a tan enutjós i baix terreny, pero s'ha posat en dubte, fins s'ha negat el meu amor a l'Orfeó, i es deure meu defensar-me per tots els medis d'aquesta falsíssima imputació.

Vaig entrar a l'Orfeó, percebint una gratificació de 40 pessetes mensuals fins ben endavant de l'any 1918; fins a les primeries de l'any 1919 la gratificació fou augmentada a 45 pessetes; de primers de 1919 fins al mes de Juliol la gratificació ascendí a 75 pessetes i des de Octubre del mateix any a Juliol de 1920 a 100 pessetes. Des de l'any 1917 he deixat de percebre les gratificacions en els mesos d'Agost a causa d'absentar-me en dits mesos; l'any 1919 no vareig rebre les gratificacions corresponents a Agost i Setembre.

Aquestes son les gratificacions que he rebut del Consell Directiu, el qual m'ha fet varies vegades sinceres manifestacions del seu sentiment per no poguer gratificar el meu treball com es mereixia. Dec fer constar que en diverses ocasions se'm presentà la possibilitat de treure, en altres ocupacions, molt més gran profit econòmic del temps que esmersaba a l'Orfeó; més jo, no tan sols no he aprofitat aquestes ocasions, sinó que mai se m'ha acudit valdrem d'elles per a obligar a que s'augmentés la gratificació que s'em donava. Estimava a l'Orfeó com a cosa pròpia i creia que el meu deure era seguir-lo en la penúria, perjudicant-me avans de deixar-lo.

LA GRAN INJUSTICIA

El dia 6 de Setembre d'enguany fou enviada als senyors Socis de l'Orfeó de Sans una convocatoria concebuda en els següents termes:

«El Concell Directiu es complau en convidar a vosté al Concell General extraordinari que, per a donar compte de la renúncia d'En Llorenç Carbonell del càrrec de Director d'aquest Orfeó, tindrà lloc el disabte, 11 de Setembre, a dos quarts de deu de la nit, pregant-li la seva assistència.»

La meua sorpresa fou inmensa en enterar-me d'aquesta convocatoria, no pel fet de l'atac personal i solapat que contra meu representava, no per la demostració clara i terminant de que la majoria dels individus del Concell Directiu (no tots) volien foragitar-me de l'Orfeó, que d'això ja feia temps que jo'n tenia proves, sinó per la absoluta falsetat del fet an que's fonamentaba la convocatoria.

En efecte, **jo no he renunciat mai, de paraula ni per escrit, a la direcció de l'Orfeó de Sans.**

Tot seguit em vingué la sospita de si els individus del Concell Directiu, que per raons que ignoro, amb tant d'ensayament venien perseguint-me ja de temps, havien trobat la manera d'aplicar, a tort o a dret, algun article del Reglament, amb l'interpretació forçada del qual poguessin fonamentar lo que ells en deien la meua renúncia.

Examinat el Reglament vaig veure que això no era possible, per qué si bé l'apartat según de l'article 23 diu com segueix:

«No obstant si deixés d'exercir son càrrec (el director) tot un mes sense autorització de dita Junta, s'entendrà que renúncia i aquesta nomenaria qui'l substitueixi». De cap manera podia això aplicar-se al meu cas, tota vegada que les meves absències anyals durant els mesos d'Agost, des de l'any 1917, eren conegudes i autoritzades per el Concell Directiu, com puc demostrar amb la correspondència sostinguda des de Sant Hilari, amb motiu de l'excursió de l'Orfeó a Cardadeu el 15 d'Agost de l'any 1918, amb un document del Juny de 1919 i com ho demostra el fet, en el present any 1920, que el Concell Directiu, d'acord amb la meua proposició, acceptà per a suplir-me en la tasca d'assaijar l'Orfeó durant la meua absència al mestre Martí Llobet primer i al mestre Joan Tomás quan en Martí Llobet tingué forsosament d'absentar-se també.

Prova, ademés, que'l Concell Directiu em considerava, absent i tot, en plenes funcions del meu càrrec, la correspondència que amb mi sostingué per mitjà del senyor Secretari i del senyor President, correspondència relativa a detalls del Concurs de Musica Catalana que devia cel·lebrar-se el dia 24 d'Agost i a gestions que jo tenia empreses per a dur a l'Orfeó de Sans a Girona per les Festes de Sant Narcís. Obren en mon poder tres cartes tractant d'aquets assumptes, una signada pel senyor Secretari i dugues pel senyor President.

Queda, doncs, ben demostrat, que **el Concell Directiu de cap manera entenia ni podia entendre que jo renunciava a la direcció de l'Orfeó de Sans.**

Tranquil de consciència i fort en el meu dret i en la veritat, esperava jo el dia del Concell General extraordinari, convençut que amb poquíssimes paraules anava a esvaïr l'artificiosa tempesta que contra meu s'havia alçat quant l'ignominia fou el·levada al major grau possible, privant-me, no tant sols d'assistir a l'esmentat Concell General, sino negant-me ja dies avans l'entrada a l'Orfeó, negant-me fins el dret de beure un got d'aigua en son cafè i fent-me expulsar barroerament.

Deixo a la consideració dels llegidors la cal·licació què's mereix el fet de privar a un home, no acusat de cap delictes greu i provat, no culpable de cap falta, per lleu que fos, explícitament exposada, d'assistir a una sessió convocada expressament per a tractar **d'una renúncia d'un càrrec que mai ha presentat, ni ningú podia entendre presentada.**

Altres son les anomalies que volten l'esmentada sessió general, i que durant la mateixa es manifestaren.

En primer lloc, diu l'article 30 del Reglament de l'Orfeó de Sans:

«Siguin ordinaries o extraordinaries, les Junes Generals deuran convocar-se amb vuit dies d'anticipació, en el lloc del local social destinat pels anuncis i si fos possible, per medi de paperetes que's passarán a domicili de tots els socis.»

El Reglament fou infringit **perquè el Concili Directiu, per a acordar la Reunió General extraordinaria, es reuni la nit del diumenge, dia 5 de Setembre, o siga solsament sis dies avans de la Sessió.**

El Reglament fou infringit **perquè la convocatòria, que porta data del 5 Setembre, no s'exposà als Srs. Socis ni's començà a repartir fins al dia 6, o siga cinc dies avans de la Sessió.**

El Reglament fou infringit **perquè no tots els Srs. Socis varen rebre la convocatòria.**

El Reglament fou infringit **perquè no's permeté assistir a la sessió als Srs. Socis cantaires que no paguen quota** (l'article 15 els eximeix de pagar-ne) **quant l'article 16 diu que tots els Srs. Socis, cantaires, protectors i honoraris, tenen vèu i vot i dret a concórrer a totes les sessions generals.**

El Reglament s'ha infringit **perquè, dient l'article 30, apartat segon, que "en les convocatòries s'expressarán els assumptes que deu haver de resoldre la Junta General", era completament fals l'assumpte que en la convocatòria es determinava, o sia la renúncia d'un càrrec que jo no he mai presentat, ni ningú podia entendre presentada.**

El Reglament fou infringit **perquè, tractant-se com se tractà en aquella Sessió d'una qüestió tant personal com és l'expulsió d'un mestre, les votacions, per a ésser vàlides, devian ésser secretes i no per drets i asseguts, com se feren, exercint-se aixís fortíssima coacció damunt la consciència de molts dels assistents.**

Totes aquestes anomalies que he esmentat, que, com a indiscutibles infraccions al Reglament constitueixen veritables delictes socials, son les que podriem dirne de caràcter moral son molt més greus encare, perquè afecten la dignitat personal i professional d'un home, la reputació del qual s'intentava trossejar implacablement.

D'anomalia immensa, per no dir d'altra cosa, deuen cal·licarse també les paraules del senyor President, el qual, oberta la sessió, significà clarament que lo que deia la convocatòria era tant sols un pretext i que l'objecte real per què havien estat cridats els senyors Socis era el de fer aprovar el criteri de la Junta, tancat segons ell, de expulsar de la direcció al Mestre. ¿Com qualificar aquest fet, sinó d'engany i falsetat envers el senyors Socis? Es indubtable que, d'haver-se exposat lleialment en la convocatòria la veritable finalitat de la sessió, molts socis que s'abstingueren hi haurien acudit, davant la gravetat del cas, i molts dels qui acudiren haurien procurat informar-se anticipadament de les causes d'una decisió tan important per a la vida de l'Orfeó. Aquesta conducta tant tortuosa, tant allunyada de la franquesa i de la noblesa per part de la majoria dels individus del Concili Directiu, és la demostració més clara de que el que s'ha fet amb mi ha estat un atropellament, una injustícia manifesta.

Es indubtable que, per a llançar una tal taca damunt la meua honorabilitat professional, per a trossejar de manera tan despietada els meus sentiments d'amor envers, l'Orfeó, els qui volien ignominiosament bandejarme'n havien de tenir raons sòlides, motius convincents, devien poder invocar greuges fortíssims per mi causats a l'Orfeó. Dons heus aquí que les tals raons, els tals motius i greuges, es reduïren a manifestar el senyor President que si l'Orfeó de Sans havia experimentat d'un quant temps ençà una creixença molt afalagadora mercès al gran nombre de socis protectors que venien a sumar-se a l'obra de l'Orfeó, així es devia solament a la gestió encertada de la Junta Directiva. En canvi, l'element de l'Orfeó que anomenà tècnic, els cantaires, havien minvat la glòria de l'Orfeó per culpa del mestre.

Així ho digué aixís, sense més proves, no recordant ni per un moment que, sense la glòria que cantaires i mestres havien donat a l'Orfeó amb son treball i amb sa gestió forçosament encertada, tota vegada que havia merescut l'aprovació i l'aplaudiment de propis i estranys com ho proven els escrits que hem extretat del senyor Masclans i altres inserts en el nostre mateix *Butlletí* i en tots els diaris barcelonins: sense l'esclat i l'èxit d'actes com els Concerts a *Eldorado*, la nostra col·laboració a les audicions de «Parcival» i tants i tants altres, demostratius de l'avenç i progrés constant de l'Orfeó: sense l'abnegació constant i ferma de cantaires i mestres en son treball ¿qué fora l'Orfeó? ¿existiria tan sols el seu nom, malgrat la Junta Directiva que ara el regeix i totes les qui haguessin pogut regir-lo?

Res d'això fou tingut en compte, com tampoc es tingueren en compte les exhortacions d'alguns senyors Socis, corpresos davant de tanta inconsciència, espantats de la ferida greu que s'anava a causar a l'Orfeó, els quals pregaren i clamaren inútilment contra la barrabassada que s'anava a cometre i molt especialment contra l'arbitraria privació que se'm imposà d'assistir a una sessió en la qual tothom desitjava escoltar la meua veu, que pressentien havia de destruir amb pocs mots la fantasmagòria d'inculpacions amb que s'intentava aclaparar-me.

Tampoc han estat escoltades les exhortacions que reiteradament s'han vingut fent al senyor President de l'Orfeó de Sans d'aquella memorable sessió ensà, encaminades a evitar els grossos mals que per a l'Orfeó poden esdevenir de la esbojarrada conducta de son Concili Directiu. Més ¿com han d'ésser escoltades si hi ha qui diu que avans de renunciar a satisfer sa renúncia i son odi contra meu, primer que s'enfonsi tot?

¿Què'm resta a fer a mi davant semblant situació, davant la inutilitat dels tan ben intencionats com lloables propòsits de concòrdia de molts dels senyors Socis de l'Orfeó de Sans? Jo no puc ni vull quedar sota el pes de la ignominiosa injustícia amb que s'intenta deshonorar-me i inhabilitar-me per sempre més. Jo necesito reivindicar el meu bon nom, greument compromés, i per a lograr-ho estic disposat a acudir a tots els medis legals, sense que s'hagi d'enfonsar res més que la maldat i l'odi i sense que triomfi res més que la justícia i el meu amor a l'Orfeó de Sans, al qual espero i desitjo ferventment donar dies de glòria i d'esplendor.

LLORENÇ CARBONELL

(Director de l'Orfeó de Sans)

Ciutat 24 Setembre 1819.

(3)

Dr. President de la Junta de Germanor dels
Orfeons de Catalunya.

Palau de la Múica Catalana

Molt Sr. meu:

A vostra honorada coordinació i de vós, company
de junta que tant desinteressadament, per el creixement i enfortiment
del ideal dels orfeons de Catalunya treballau, em veig obligat a
graciar-vos, fet que per lo greu, ha causat fonda ferida en la
meua anima i una taca a la meua honorabilitat i com-
petència de mestre.

Pudreu i abans d'arribar al fet, que motiva
aquests lletres, vos faré un poc d'història.

Vaig tenir l'honor d'encarregar-me de la direcció de
l'Orfeo de San en l'any 1815 (Juny). En aquella data vaig trobar
l'orfeo que li faltava molt de la cohesió que tenia enant vaig sentir
en el concert de la benedicció de de la memòria i intimada vegeu.

Alguns altres foren degut a les contingències que passa després
per dir-hi l'única que abandonar-lo el veí dir-hi i abrogat mestre fonda-
dor, el Sr. Mateu qui li havia lliurat dignes velleu.

Quatre anys feia doncs que s'havia deixat con primer
mestre director i vaig ja encarregar-me de dit Orfeo.

Als pocs dies de la meua actuació, mal m'esta el dit Orfeo
m'havia ja guanyat les simpaties dels orfeonistes i protectors: me
reconegueren tots com a bon mestre de temperament fegor i actiu.

Étot això feu que jo a demés d'estar bé dins del meu treball que ha estat sempre el meu ideal, estés satisfet d'aquelles matèries de simpatia i agraïment al meu interès per l'orfeó.

Quedaven atemorits de que al poc temps fessin la feina que portàvem a cap puig si hi estaven acentuats. Malgrat les inclemències del temps que minvaven enrajats, epidèmies, vagues i canvis d'hostatje, causes minvaven els enrajats no per això, encara que for en poc temps, deixàvem de fer el concert de protectors amb un bon nombre d'altres noves (exterior): Estava totthor satisfet i jo molt més encara.

Sols me faltava un complement essencial per a estar del tot content, el poder disposar d'un casal on pogués organitzar lo que jo creia necessari, les escoles que estaven en estat ruïnós per no disposar d'un local apropiat per a la seva disposició, i l'element amb la cultura suficient que preparessin, baix les meves indicacions els coneixements dels orfeonistes.

Aquesta falta de lloc, com els defectes d'incidència he procurat amb la meua assistència i disposicions corregir-los, però no sempre aquests se complien.

De manera tots voratges vos fareu caure del treball que he tingut de desenvolupar i les energies que he empleades per a caminar sempre endavant i presentar en els concerts un orfeó disciplinat i educat, com ben clar ha dit la premsa, i tant sempre també amb elements nous i amb tot lo dit.

Jo per això no desmayava, la meua anima sempre forta i sempre de cara a lo que jo m'havia proposat, per a l'orfeó ben aumant tant com pugues i tant bon punt s'anunciava a convencer els orfeonistes la premsa i el públic de que l'orfeó de Sant era un orfeó de valors i estava segur de que aquests jets de gloria per ell haurien lograt un veritable entusiasme en la massa coral i un veritable amor que els augmentaria la constància i abnegació.

Aquests dos anys ultims han estat d'una activitat febril i asombrosa, vos pot lograr-se lo treballat jurant-li

(2) tot l'interès i tota l'ànima i així he fet jo no mirant
si'm perjudicava materialment fins dient encara ha comen-
çat les meves lliçons particulars.

Travallant d'un modo he lograt l'extrema de moltes
obres moltes d'elles de gran dificultat i he lograt també que
en cada concert se remargues d'una manera ben notable
un progrés ençà.

Així ~~ex~~ ^{de} ~~travalla~~ vaig atreure-me a donar uns concerts,
quin recort es encara recent al teatre Eldorado per a que veguin
els orfeonistes ~~el~~ ^{de} ~~per~~ ^{dit} nostre treball i la premsa i públic sapigue-
nin que l'ofeo de Sans havia presentat de descorament i
que treballava de manera fervorosa per l'art.

Doncs he voraltus qui'habeu vist el meu treball, a que
de bon cor m'habeu felicitat; voraltus que teniu competència per
a comprendre l'alçada a que he posat l'ofeo i qui'ha compri-
mat la premsa amb unanimitat, voraltus coneguen amb tota ra-
intennitat la feida que se m'acaba de caure, m'ha canat
tal acompanyo, qu'encara me sembla una pesadilla.

El fet és el següent:

La tres istius que vaig a passar una temporada
a Sant Hilari, a treballar i per salut el treball no mata, unes 5 setmanes,
al marxar empen els he dit que per quatre voltes cosa que's presenten amb
quatre ratlles a Sant Hilari al meu nom les rebria. Aquest any he alla-
gat la meua estada allí degut a haver estat delicat des d'últims
d'agost i el metge m'ha aconsellat que descansés uns dies i fes

alguna excursió i'm feraria fort. Aquest discurs fou inter-
romput per una greu enfermitat del meu cunyat (bronquisme)
aïo feu que preocupat no s'em va ocórrer excloure tot seguit
dieu-los que tardaria per dita causa alguns dies, però també sabia
que no's recomendarien els assajos fins el 15 de setembre ~~perquè~~
fins a aquesta data no anirien al nou casal.

El 14 del present i 15 no records vaig escriure i el
20 vaig venir. Vaig anar al Orfeo per la tarda vaig parlar amb la
professa de col·leig de les senyoretas i per la nit vaig tornar-hi i
va preparar-me el dr. vicepresidente antes amb ell al lloc de juntes; ja allí
m'annuncia l'acort d'aquella mateixa setmana de suspendre'm de
director de l'Orfeo, perquè, diu, que no sabien ont era ni a qui
dirigit-re i que d'aïo s'en despenia que jo supeditava a mi l'Orfeo
en lloc d'estar supeditat al Orfeo. No cal que repeteixi, puig no sabia,
l'efecte qu'aïo m'causa i el mal qu'm feu: no vaig sapiguer
que dir, sols vaig dir que no hi havia cap intenció contra l'Orfeo en la
tardança d'aguintor dies, i que quant els ha convengut m'han escrit
i qu'agunt any he obrat en la meua marca com sempre... en fi no
podia dir res; me feia creus que paguemin els meus sacrificis per
l'Orfeo, d'una manera tant indegne; no podia pensar mai que des-
prés d'haver conguent glòria pel meu Orfeo aguintor aguintor tan-
natural i llogit u convertís en un tan honoros despreci.

He estat des del parat disapte uns dies preocupadíssim
i disquutat no trovant en cap modo en la meua actuació cap falta
greu que pogues motivar aquesta resolució.

Quant he tingut el cap mes clar i he pogut fer his-
tòria retrospectiva, he compres com podia haver eungut o mes ben-
dit promat aquest resultat.

Durant algun temps cap aquí hi havia hagut uns
petits rocaments en detalls que jo considerava, i aïo era la meua
autoritat moral. En absolut semblava que no hi havia intenció en
molestar-me sols semblava fill d'un amor intens per l'Orfeo i
jo ho perdonava i callava; però alguna vegada he significat que no
estava disposat a ésser trepitjat en la meua autoritat i per part indi-

(3) -dividual es molestava sempre qu'en aquestos casos jo demitjava que cada un quedes en son puesto i treballant tots dos per l'orfeo, com veridaderament treballa, no hi hagues motiu de roscament.

No obstant aquestes coses no s'oblidaven, al contrari he vist palpablement se guardaven amb intencio d'esperar una oportunitat, i això s'presenta per primera vegada el Juny prop passat en ocrasio d'un festival a Belles Arts ont vaig pensar resarcir-me, sens minvar lo que quedarem debria percibir l'orfeo, dels meus sacrificis i perjudicis qu'algunes vultes m'havia ocasionat el no privar de cap acte al Orfeo quinz tant n'jo tenia compromís anterior al del Orfeo, tot ho deixava per els actes del Orfeo, aixís es que despres del gaste dels dos Orfeos, vaig afegir-hi una quantitat per els meus treballs d'organitzacio. Vaig veure aleshores que l'esprit mesqui d'alguns era tal com jo m'havia figurat, i es per això que no vaig esperar a que se'm dongues cap gratificacio ja que ab això no hi pensavan mai a pensar de jo haber-me exclamat en distintes ocasions. Mes.. al principi de la meua actuacio sens demanar-hi me gratificaven un proc i jo'm rentava a gratit.

Això prompte s'acaba i als dos anys d'estar allí al pregar que augmentessin la meua mensualitat, i despres de batallar molt amb els esprits mesquiins toqua l' Sr. Navarro que de 40 ptes que cobrava me cobraria 45 proc temps despres, cosa d'un any, m'augmentaren 5 ptes mes. Des d'el febrer del present m'augmentaren

fius a 75 ptes.

Veyent jo, que com tothom que te fills te les
seves necessitats i obligacions, veyent doncs l'estet criteri de
certs individus, uns mermar lo del orfeo vaig porar-me, com
he dit una quantitat 150 ptes, que crec que no valia puig
vaig citar 5 dies treballant continuament per arreglar ho i
al mateix temps també devia valer alguna cosa l'atruvi-
ment de portar un conjunt de dos orfeons que no podien
ensajar pints per ser l'un de fora Barcelona, crec qu'el portar
aïxo a bon terme confiant en les meves energies i procedi-
ments, quedant bé com quedarem jo ja ho sabia tinc una
confiança ilimitada en mi mateix, fou tal volta una temeri-
tat jo vaig sortir amb la meua.

Aïxo doncs fou causa de unes grans discussions
sobre tot de dos individus, un dels quals portà la discussió
en lloc, poc a propi, tota vegada que hi havia orfeonistes i
l'altre presentà la baixa temporal de chorista.

D'aquest punt parteix doncs el resultat trist d'avui,
d'aquests individus i partit tot, han aprofitat l'ocasio de
no estar jo el dia 3 del corrent aquí, han fet creure que ja
tan se m'en donava del orfeo, que ni tan rot sabien ont
estava, que jo'ls volia plantar en rec, i que se jo cuantes
mes coses feren creure a la junta que la massa coral
feia temps que no podia sofrir-me i amb aquests dades
decutaren la meua suspensio.

Pregunto jo es possible que devant l'entusiasme
de tot l'orfeo i dels protectors i de tothom en quatre
dies sentin averio per mi? jo m'he enterat i aïxo es
completament fals; lo que hi es cert es, que s'han

(4) cuidat des de poc a explicar intencionadament
que jo abandonava l'orqueo per el sol fet de no
estar aquí el dia 9, que jo feia anar a l'orqueo com
me dava la gana que no cuidava les cordes que
portava a la gent als concerts rem eusajon les obres i
altres coses com es que jo tenia la costum de maltractar
als orqueonistes, ni ho preguntessin a cada un tots vos con-
testarien lo contrari, precisament es condicio que m'ata-
baban; per una sola vegada que carregat d'avisar a
un individu (cantor) mentre l'amonestava ~~sest~~ se es-
tava rient vaig dir-li, que no ries enant l'amonestava
que demostrava poca educacio i vegeu que continuava
rient me va acabar la paciencia i vaig dir-li per feia
estupit aquella incorreccio; no'ls he maltractat mai, sempre
els he tingut respecte.

Feu-se ben bé carrec de la nova pena i
feu-se ben de carrec del precedent qu'airo seria si
aquesta entitat (junta) no recorregues la seva prescriptio.

Ahont seria el mestre que pogues estar tranquil
si sempre estes exposat a trovar com a recompensa
al seu arduos treball un resultat com el meu.

Ahont seria doncs l'orqueo que pogues trovar un
mestre si aquest estava sempre exposat a ser víctima
de maquinacions subtils i nebotas pero intencionades

en contra de sa persona?

Jo vos prego que com individus de la junta de Germanors intervinguen a fi de esborrar petites diferencies, puig aquesta nebulosa s'erocaria si valen amb més facilitat qu' a formarla.

Com a mestres compositors particulars també vos prego m'ajuden, se m'ha jurat reus motiu grec en una situació molt falsa i deshonrosa i m'es necessari, per el meu esperit i per no trobar obstacles que podrien ser delicadíssims i podrien perjudicar-me en gran manera materialment, una junta rehabilitació.

Pot creures en un ambient contrari a una persona? abans ni després dels èxits recents? no es veritat: abans... perquè ab gent molt disposada en lloc del èxit se troba el fracàs i després tanproc perquè el mateix entusiasme engendra major simpatia: Així estava la situació espiritual. Aquesta es la veritat: ara aquest esperit particularista que no perdona errant se creu contrariat ha format aquesta nebulosa que disminueix el veritable intent.

Jo confio que estinant com estiman l'orfeó compendiant i vosaltres ajudant a que així ho entenguin pting sempre estis disposat a treballar per ell.

Vos dona a tots afectuoses merces son aff-
company

Storace Carbonell

Senyor President de la Junta Directiva del

O R F E O d e S A N S

P r e s e n t

Molt distingit Senyor nostre:

Aquesta Comissió Permanent de Germanor dels Orfeons de Catalunya oportunament assabentada de la atenta comunicació que tingueren a bé enviar-li a nom del seu President el Mestre Millet comunicant-li haver afortunadament deixat solucionat el lamentable conflicte que tenia paraltzades les tasques de la vostra meritíssima Entitat, seguint els desitjos i les indicacions que amb el major desinterès i portats pel més viu amor a l'obra dels Orfeons havia indicat aquesta Comissió, té l'honor d'expressar-vos la satisfacció que sent per haver pogut arribar, gracies a la vostra altesa de mires i esperit de sacrifici en bé de l'obra que a tots ens mou, a aital honrosa solució i remerciar-vos ben coralment l'alta consideració i estima que heu demostrat tenir envers aquesta Comissió de Germanor.

Confiant que la solució donada al conflicte ha d'ésser per tots un nou estímul per a treballar amb més amor i amb més dalid que mai per aquesta obra magna del Renaixement Choral Català i desitjant sia ella un motiu més de creixement i glória per la vostra meritíssima Entitat volém en aquesta ocasió refermar el nostre esperit de cordialitat i oferir-nos novament per bé de Catalunya i del seu Art Choral.

De V.affms.

S. S. i bons companys

a petição luter. Carbonell
es crida al bis Presi dent

Dr. President de la Germanor d' Orfeons
de Catalunya

Molt Dr. meu:

L' abaix firmant, cantaire de l' Orfeo de Lons,
un d' aquells cantaires que s' han vist subjectes
als regims d' una coacció iniqua es ven obli-
gat a dirigir. se à voste perque'l tinga en
consideració si un jorn arriba a les seves mans,
la causa a que indueix a aquest cantaire
à escriure-li, que ixposo a continuació:

La Junta Directiva de l' Orfeo de Lons,
a fi de contrarestar el moviment iniciat pels
cantaires, ha donat als senyors savis, unes
fulles ha omplir de firmes, demanant 'a
la Germanor d' Orfeons que desatengui, al
consiens cantaires que vingueren a exposar-li
ses xandons.

Entre les susdites firmes,... hi ha la meua.
sens dir-me el perque, ni jo preguntar-lo
em presentarem paper blanc a fi de que
hi firmes com en efette le firmat.

Lapiguets els motius de la recol·lecció de firmes

i donat-me vergonya de que hi estigués esta-
mpada la meua; he cregut puden veure'son-
me a voste a fi de que m. el minatque en
questio arriba a sola les seves mans omuli la
firma que inconsistentment hi he estampat

Començant de que la seva conhom-
ia serà prou per atendre en despedeix
de vostres alen gerit de consciencia i ratifican-
-me me regaude mes humil servidor vostre

Josep Bulhigas

Barcelona 9 de Diciembre de 1920

*Caruts tada el
13 novemb 1926*

SANS, 71 i 73
TELÈFON H. 23

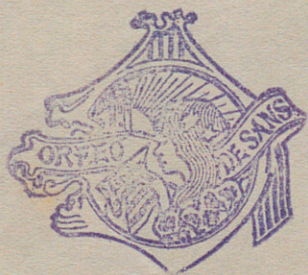
Honorable Senyor.

El Consell Directiu d'aquest Orfeó té l'honor d'assabentar-vos que ha destinat la data del diumenge, dia 12 del proper desembre al matí i en el Teatre Olimpia per a celebrar el festival de germanor en commemoració del vint i cinqué aniversari de la fundació d'aquesta entitat i quina idea se vos comunicà oportunament éssent acceptada per aquix C.P. pregant-vos inviteu als orfeons de Barcelona a pendre part en el mentat festival i a l'ensem convocar als directors d'orfeons a una reunió que podria tenir lloc al Palau de la Música Catalana, a l'objecte de posar-se d'acord en la confecció del programa.

Ço que li és plasent comunicar-vos, esperant voldreu portar-ho a la pràctica el més aviat possible per a tenir el màxim de temps per a sa bona organització.

Visqueu molts anys.

Ciutat 5 de novembre de 1926.

E. Masferrer
President

Senyor President del Consell Permanent de la Germanor dels Orfeons de Catalunya.

SANS, 71 i 73
TELÈFON H. 23

*Comptes tassa de
17 d'octubre 1926.*

Honorable Senyor.

Amb motiu de commemorar solemnnialment el vint-i-cinqué aniversari de la fundació d'aquest Orfeo, el seu Consell Directiu acordà celebrar una tongada de festes, la primera de les quals tingué lloc el prop passat 4 de juliol amb una visita a la Verge de Montserrat. La mesura de la vida plena i arrelada d'aquesta entitat nostra tan volguda, la donà l'èxit assolit en aquesta festa en la qual hi assistiren més de 500 persones, entre cantaires, socis protectors i llurs famílies.

Ultra la festa celebrada, estan en projecte: una visita artística a la ciutat de Reus per tal d'honorar al Mestre fundador de l'Orfeo, N'Estanislau Mateu; una festa dedicada a la mainada; un festival de ballets populars; concerts en associacions benéfiques; extraordinari concert dedicat als mestres compositors de Catalunya; una festa d'homenatge al nostre benemèrit President Honorari En Jacint Laporta, i el Consell veuria amb gust, per tal de coronar dignament aquestes festes, es pogués celebrar un gran festival de germanor on prenguessin part els orfeons de Barcelona, a quin objecte vos adrecem la present per si troveu escaienta la idea i factible de realitzar-la.

Aculliu, Honorable Senyor, aquesta iniciativa amb tota benevolença i volgueu que sigui realitzada a major honor i gloria de nostra volguda Patria.

Ciutat 3 d' octubre de 1926.

El Marçal
President

Honorable Senyor President de la Junta Permanent de la Germanor d'Orfeons de Catalunya.

El President
del
Orfeó de Sans
Saluda

al Sr. President de la Germandat
d'Orfeons de Catalunya i es com-
plau en convidar-lo a la visita
de germandat que us farà l'Orfeó
"El Roca" el vinent darrerenge, i
també al concert que celebrarem
a les cinc de la tarda del mateix
dia, segons programa que us ad-
juntem.

En

Josep Lloig

vos fa present amb aquest motiu, el testimoni de
la seva consideració més distingida.

Barcelona 26 de Nov^{bre} de 1931.

Orfeo de Sans

SANS, 71 i 73

TELÈFON 30156

Visita de Germanor

PEL LLOREJAT

Orfeo "El Roser"

Director: JOSEP MARIMON

Diumenge, dia 29 de Novembre 1931

:: :: :: TARDA, A LES CINC

PROGRAMA

PRIMERA PART

I.	El cant de la Senyera	Millet
II.	El Pardal	Pérez Moya
III.	El rústec villancet	Lluís M. ^a Millet
IV.	El Mestre i la Viudeta	Pecanins
V.	Jesús i Maria	C. Ribó
VI.	Sota de l'Olm	Morera
VII.	L'Hereu Riera	C. Ribó
	Solo per la Srta. J. Corbella	
VIII.	Brindis	Mozart
IX.	La Cacera	Marimon

SEGONA PART

(NOIES SOLES)

La part de piano a càrrec de Sebastià Tost

I.	El cel de l'amor	Marimon
II.	La Violeta	»

(LES TRES SECCIONS)

III.	Muntanyes Regalades	Sancho Marraco
	Solo per la Srta. J. Corbella	
IV.	La gent de fora	Canteloube
V.	El Caçador i la Pastoreta	Botey
	Solo pel Sr. J. Corbella	
VI.	La Donzella morta	Marimon

ORFEO "EL ROSER" i ORFEO DE SANS

VII.	Els fadrins de Sant Boi	Pérez Moya
VIII.	La Sardana de les Monges	Morera
IX.	El cant del Poble	Vives

El sorteig de localitats per als senyors socis tindrà lloc el dissabte, dia 28 del corrent, a dos quarts de deu de la vetlla.

El President
de
l'Orfeó de Sans

Saluda

a *l* Sr. President del CONSELL PERMANENT DE
GERMANOR D'ORFEONS i es complau en invitar-
lo, com també a tot el Consell que tan dig-
nament presideix al concert que a càrrec de
l'Orfeó Igualadí i Orfeó de Sans tindrà lloc
el dia 2 de Juny a les cinc de la tarda, a
l'estatge d'aquest últim esmentat Orfeó.

.....

.....

.....

En *FELIX BARRANQUERO CANCER*

vos fa present amb aquest motiu, el testimoni de
la seva consideració més distingida.

Barcelona 29 de Maig del 1935

Orfeo de Sans

Sans, 71 i 73 : - : Telèfon 30156

Extraordinari Concert

a càrrec de

l'Orfeo de l'Ateneu Igualadí

amb la col·laboració

de

L'ORFEO DE SANS

Per el dia 2 de juny del 1935

Maig

Maig tendre ja somria
i les llevors espolsa,
arran del bosc joliu
la flor juga amb la molsa.
Mortals, fruïu, fruïu
la primavera dolça.

Maig porta al mon ombriu
la llum més pura i bella;
baixant del cel nadiu
l'ha pres d'alguna estrella.
Mortals, fruïu, fruïu
la resplendor novella.

Maig posa en cada niu
la sanitàosa flaire
i dicta en to festiu
al jove ocell cantaire.
Mortals, fruïu, fruïu,
bon temps no dura gaire.

J. RIERA RIQUÉ.

Cirerer florit

Cirerer petit,
Cirerer florit
que fas arracades
digue'm quina ma
te les ve a cercar
quan les tens granades?
Digue'm sense por
qui et cull la dolçor
d'aqueixa florida?
El que ara és tant blanc
després serà sang
que allarga la vida.
Potsé els escolans
se n'omplen les mans
botant d'alegria,
o algún pinsà vell
se'n guarda per ell
un grà cada dia. . .

JOAN M.ª GUASCH.

Humoresca

Digueu: ¿Qui ha fet l'aigua, qui ha fet el vi?
¡Ompliu-me d'aigua el vas de cristall fil!
Que l'aigua és obra del poder divi;
Si l'aigua és celestial, humà és el vi.

Millor és l'aigua, molt millor que el vi.
¡Ompliu-me d'aigua el vas de cristall fil!
Mes soc modest, humil és mon destí;
Pondero l'aigua, però em vec el vi.

HOFFMAN de FELLERSLEBEN

Dirigirà aquest magne concert el mestre director de
l'Orfeó de l'Ateneu Igualadí

JOAN JUST

PROGRAMA

I PART

El cant de la Senyera	<i>Millet</i>
El caçador i la pastoreta (Catalunya).	<i>Bateig</i>
La gata i en Belitre	<i>Pujol</i>
El maridet	<i>Pérez Moya</i>
El mariner	<i>Muset</i>
La Mare de Déu	<i>Muset</i>
Aires d'Aragó (Aragó).	<i>Popular</i>
Ene arrerosteko (Vascònia)	<i>Popular</i>
Cà la vella Bepa (Auvernia).	<i>Canteloube</i>
Estudiantina (Santander).	<i>Just</i>

II PART

Maig	<i>Jordana</i>
Cirerer petit	<i>Just</i>
Humoresca	<i>Frommer</i>
Romanç	<i>Just</i>
Tres glosses: I Este pandeiro.	} <i>Frommer</i>
II Cançó gitana	
III El pont d'Avinyó	

III PART

Orfeó Ateneu Igualadí i Orfeó de Sans
dirigits pel mestre Antoni Pérez Moya

Els fadrins de Sant Boi	<i>Pérez Moya</i>
Els remers del Volga	<i>Popular i usa</i>
La gent de fora	<i>Canteloube</i>
Là sardana de les monges	<i>Morera</i>
Brindis	<i>Mozart</i>

SOLISTES: Sopran, J. Enrich; Tenor, M. Bertràn; Baríton, J. Jorba
Baix, J. Miramunt

ESTE PANDEIRO...

Este pandeiro que toco
e de pellexo d'ovella
onte pacia no monte
hoxe toca que rabea.

Ay la, lara, la, la...

Ay de min que xa non podol;
ay de min que xa non seil;
ay de min que xa non podo
cantar como xa cantei!

Aquest pandero que sono
está fet de pell d'ovella;
ahí encara pasturava,
avui sona sense treva.

Ai la, lara, la, la...

Ai de mi que abans cantava!
ai de mi que ara no en sé!
ai de mi que com cantava
ja mai més no cantaré!

Trad. A. Carner

EL PONT D'AVINYÓ

Sobre el pont d'Avinyó
tothom dansa, tothom dansa,
sobre el pont d'Avinyó
tothom dansa el ball rodó.

L'abat mitrat saluda,
solemnement saluda.

Sobre el pont...

Gentil dama saluda,
graciosament saluda.

Sobre el pont...

El brau guerrer saluda,
amb gest marcial saluda.

Sobre el pont...

El compositor s'ha inspirat en la descripció que fa de l'antiga Avinyó Alfons Daudet en "Lletres del meu moli" que és tal com segueix:

«El qui no ha vist Avinyó en temps dels Papes, no ha vist res. Per l'alegria, la vida, l'animació, l'ambranzida de les festes cap ciutat se li pot comparar. Hi havia del matí al vespre, processons, romiatges, carrers curulls de flors, entapissats per a les llices, arribades de Cardenals pel Roine, senyeres al vent galeres empaliades, soldats del Papa que cantaven llatí per les places, carraques dels frares almoners; després de dalt a baix de les cases que s'aglomeraven remorejant a l'entorn de palau pontifici com abelles al volt de llur rusc, hi havia encara el tic-tac dels artesans de puntes, el martelleig dels cicelladors de canadelles per a dir missa, fustes d'harmonia que ajuntaven els guitarrers, els cànecs de les ordidores; per d'amunt d'això el brogit de les campanes i sempre alguns tamborins que hom sentia rondinar, allà baix, cap a la banda del pont. Perquè a la nostra terra, quant el poble és content cal que dansi, cal que dansi; i com en aquells temps els carrers eren massa estrets per a la farandola, pifres i tamborins s'instal·laven vora el pont d'Avinyó, al aire fresc del Roine, i dia i nit s'hi dansava, s'hi dansava... Ah, el temps sortós! la benaurada ciutat!... Alabardes que no tallaven mai; presons d'Estat on posaven el vi a refrescar. Mai cap penúria, cap guerra...»

Trad. Lluís Bertran i Carles Soldevila